1. <u>මූලා පුකාශන</u>

1.1 <u>විගණන මතය</u>

මාගේ පරීක්ෂණයෙන් පෙතී යන අන්දමට සහ මට සපයන ලද උපරිම තොරතුරු සහ පැහැදිලි කිරීම් අනුව, පොල් පර්යේෂණ මණ්ඩලය 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සදහා නිසි ගිණුම් වාර්තා පවත්වා ඇති බවත්, මෙම වාර්තාවේ 1.2 ජේදයේ දක්වා ඇති කරුණු වලින් මූලා පුකාශන වලට වන බලපෑම හැර 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට පොල් පර්යේෂණ මණ්ඩලයේ කියාකාරීත්වය පිළිබද තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සදහා එහි මෙහෙයුම් කටයුතුවල මූලා පුතිඵල හා මුදල් පුවාහ සතා හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරීන් ශී ලංකා ගිණුම්කරණ පුමිත වලට අනුකුලව මූලා පුකාශන පිළියෙල කර ඇති බවත් මා දරන්නාවූ මතය වේ.

1.2 මූලා පුකාශන පිළිබද අදහස් දැක්වීම

1.2.1 <u>ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු</u>

පහත සඳහන් ගණකාධිකරණ අඩුපාඩු නිරික්ෂණය විය.

ගනුදෙනුවල නියැදි පරීක්ෂාවන්හිදි අනාවරණය වූ රු.67,766,279 ක ගිණුම්වල අඩුපාඩු මණ්ඩලයේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමු කරණ ලදී. ඒ අනුව ගිණුම් වල එම අඩුපාඩු සම්බන්ධයෙන් ගැලපීම් කර සංශෝධිත මූලෳ පුකාශන නැවත ඉදිරිපත් කරන ලදී. මේ අනුව නියැදියට පරිබාහිරව තවදුරටත් ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු නොතිබේය යන්න බැහැර කළ නොහැක.

1.2.2. නීති,රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකුල නොවීම

2003 ජූනි 02 දිනැති අංක පීඊඩි 12 දරන රාජා වාාපාර වකුලේඛයේ 5.2 ජේදය පුකාර අයවැය ලේඛණයේ ඇතුලත් විය යුතු අයවැය ගත ශේෂපතුය හා අයවැය ගත මුදල් පුවාහ පුකාශය සමාලෝවිත වර්ෂය සඳහා වූ අයවැය ලේඛණය තුල ඇතුලත් කර නොතිබුණි.

2. මු<u>ලෳ හා මෙහෙයුම් සමාලෝවනය</u>

2.1 <u>මූලා සමාලෝවනය</u>

2.1.1 <u>මූලා පුතිඵල</u>

ඉදිරිපත් කරන ලද මූලෳ පුකාශන අනුව, සමාලෝවිත වර්ෂය සඳහා ලැබූණූ රු.135,500,000 ක භාණ්ඩාගාර පුදානය සැලකිල්ලට ගැනීමෙත් පසුව සමාලෝවිත වර්ෂයේ මණ්ඩලයේ වැඩකටයුතු වල පුතිඵලය රු. 14,740,770 ක ඌතතාවයක් වූ අතර ඊට අනුරුපීව ඉකුත් වර්ෂයේ ලැබුණූ රු. 133,300,000 ක භාණ්ඩාගාර පුදාන සැලකිල්ලට ගැනීමෙත් පසුව ඉකුත් වර්ෂයේ රු. 45,847,339 ක ඌතතාවයක් වූයෙන් සමාලෝවිත වර්ෂයේ මූලෳ පුතිඵලවල රු. 31,106,569 ක වර්ධනයක් පෙන්නුම් කෙරීණී.

2009 වර්ෂයට සාපේක්ෂව 2010 වර්ෂයේදී රජයේ පුදාන, වතු ආදායම් හා විවිධ ආදායම් රු.මිලියන 17.8 කින් වැඩිවීම සහ ක්ෂය හා අනෙකුත් වියදම් රු.මිලියන 14.7 කින් අඩුවීම සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූලෳ පුතිඵලය වර්ධනය වීමට පුධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

2.2 <u>මෙහෙයුම් සමාලෝවනය</u>

2.2.1 <u>පර්යේෂණ කටයුතු</u>

2.2.1.1 <u>ශාක අභිජනන (භෝග වැඩිදියුණු කිරීම) සම්බන්ධ කාර්ය සාධනය</u>

1971 අංක 46 දරන පොල් සංවර්ධන පනත අනුව ජාතික පොල් ඵලදාව වැඩිකර ගැනීම හා රෝග පලිබෝධකයන්ට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහිත වැඩිදියුණු කළ වගා දර්ශ නිපදවීම මණ්ඩලයේ පුධාන කාර්යයක් වේ. මෙම කාර්යභාරය ඉටුකිරීම සඳහා ආයතනය තුළ පුවේණි හා ශාක අභිජනන අංශය සහ පටක රෝපණ අංශය නමිත් ඍජුවම වගකිව යුතු අංශ 2 ක් ස්ථාපිත කර තිබුණි.

එබැවිත් ජාතික පොල් ඵලදාව හා ඵලදායිතාවය ඉහල තැංවීම සඳහා වැඩි ඵලදා විභවතාවයකින් යුත් හා අහිතකර පාරිසරික තත්වයන්ට හා රෝග පලිබෝධයකන්ට ඔරොත්තු දෙන වගා දර්ශ නිපදවීම ජාතික අවශාතාවයක් බවට ද වර්තමානයේ පත්ව ඇත.

මෙම කාර්යභාරය ඉටුකිරීම සඳහා 2001 වර්ෂයේ සිට 2010 වර්ෂය දක්වා කාලය තුළ පමණක් රු. මිලියන 72.31 ක් වැයකර තිබුණි. මේ සම්බන්ධව පහත නිරික්ෂණයන් කෙරේ.

- (අ) 2001 වර්ෂය සිට 2010 දක්වා හඳුන්වා දී තිබුණේ එක් පොල් පුභේදයක් පමණි. 2004 වර්ෂයේ හඳුන්වා දුන් මෙම පොල් පුභේදය "කප්රුවන" ලෙස හඳුන්වා දී තිබුණි.
- (ආ) මෙම පොල් පුහේදය හඳුන්වා දීමෙන් පසු ගතවූ වර්ෂ 06 ක කාලය තුළ වසරකට බීජ පොල්
 2500 බැගින් බීජ පොල් 12500 ක් පමණක් සිටුවීම සඳහා නිකුත් කර තිබුණි.
- (ඇ) මෙම තව පොල් පුභේදය 2010 වර්ෂය දක්වා ඉතාමත් අඩුවෙන් නිෂ්පාදනය කර තිබ්මත්, එය වාාප්ත කිරීමට ගන්නා උත්සාහය ඉතාමත් මන්දගාමී තත්වයක පැවතීමත් මත ජාතික පොල් ඵලදාව වැඩිකිරීමට මේ තුළින් දක්වන දායකත්වය ඉතා අවම මට්ටමක පැවතුනි.
- (ඇ) අහිතකර පාරිසරික තත්වයන්ට හා රෝග පලිබෝධකයන්ට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහිත පොල් පුහේද නිපදවීම ජාතික අවශාතාවයක් බවට පත්ව ඇතත්, එම ලක්ෂණ සහිත පොල් පුහේදයක් නිපදවීමට පසුගිය වසර 10 ක කාලය තුළ මණ්ඩලය අපොහොසත් වී තිබුණී.

2.2.1.2 <u>භෝග සංරක්ෂණ අංශය</u>

පොල් සංවර්ධන පනතට අනුව හෝග හානිය අවම කිරීම සඳහා පොල් වගාබිම් රෝග පලිබෝධකයන්ගෙන් ආරක්ෂා කර ගැනීමට අවශා තාක්ෂණය වැඩිදියුණු කිරීම ආයතනයේ පුමුබතම කාර්යභාරයකි. මෙම අරමුණ ඉටුකර ගැනීම සඳහා ආයතනය තුළ භෝග සංරක්ෂණ අංශය නමින් වෙනමම අංශයක් ද ස්ථාපිත කර තිබුණි.

ඒ අනුව පොල් මයිටාවා පාලනය, වැලිගම කොළ මැලවීමේ රෝගය පාලනය ඇතුළු රෝග පලිබෝධ පාලනය සඳහා පසුගිය වසර 10 ක කාලය තුළ පමණක් රු. මිලියන 50 කට අධික වියදමක දරා තිබුණි.

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සදහන් නිරික්ෂණයන් කෙරේ.

(අ) <u>පොල් මයිටාවා පාලනය කිරීම</u>

පර්යේෂණ මණ්ඩලයේ 2006-2010 කාර්ය සාධන වාර්තාව අනුව, වාර්ෂිකව පොල් ඵලදාවෙන් 12% - 13% අතර පුමාණයක් මයිටා හානියට ගොදුරු වී තිබුණි.

මයිටා හානිය මර්ධනය සඳහා සාර්ථක හා තිරසාර මර්ධන කුමයක් හඳුනාගැනීමට නොහැකි වී තිබූ බැවින් රෝගය කෙටිකාලීන පාලනය සඳහා රෝගය හඳුනාගත් 1998 සිට 2010 දක්වා රසායනික තුම 04 ක් නිර්දේශ කර ඉදිරිපත් කර තිබුණී.

(ආ) <u>වැලිගම කොළ මැලවීමේ රෝගය පාලනය</u>

2006 වර්ෂයේදී මෙම රෝගය හඳුනාගෙන තිබූ අතර රෝගය හඳුනාගත් දින සිට 2010 දෙසැම්බර් 31 දක්වා රෝගය පාලනය කිරීම වෙනුවෙන් රු. මිලියන 18 කට අධික වියදමක් දරා තිබුණි.

එහෙත් 2010 අවසානය දක්වා මෙම රෝගය සම්පූර්ණයෙන්ම පාලනය/ සුව කිරීම සඳහා තුමවේදයක් සොයා ගැනීමට මණ්ඩලය අපොහොසත් වී තිබූ අතර 2010 වර්ෂය වන විට රෝගය පැතිරීම වැළැක්වීමට රෝගය වැළඳී ඇති සියළුම ගස් ගලවා විනාශ කිරීමට නිර්දේශ කර තිබූණී.

මෙම රෝගය සම්පූර්ණයෙන් සුව කිරීම සඳහා වෙන කිසිම රටක තුමයක් තවම සොයා ගෙන නොමැති බව සභාපති වරයා දැනුම් දී ඇත.

2.3 වතු කළමනාකරණය

2010 වර්ෂයේදී ජාන සම්පත් මධාස්ථාන 04 ක් සහ පර්යේෂණ මධාස්ථාන 06 ක් මණ්ඩලය විසින් කළමනාකරණය කර තිබුණි. එම වතුවල ඵලදාව හා ආදායම පිළිබඳ කරනු ලැබූ විගුහාත්මක සමාලෝචනයේදී පහත කරුණු අනාවරණය විය. (අ) එම මධ්යස්ථානයන්හි 2009/2010 පොල් ඵලදාව පිළිබද දත්ත පහත දැක්වේ.

ජාන සම්පත් / පර්යේෂණ මධාස්ථානය	ඇස්තමේන්තුගත ඵලදාව ගෙඩි		කඩනලද පොල් පුමාණය ගෙඩි		වැටුණු පොල් පුමාණය ගෙඩි		මුළු ඵලදාව ගෙඩි	
	2010 2009		2010 2009		2010 2009		2010 2009	
බණ්ඩිරිප්පුව	678,728	762,414	613,381	686,073	30,605	45,898	643,986	731,971
පල්ලම	482,000	548,512	418,695	474,311	52,331	45,611	471,026	519,922
පොත්තුකුලම	699,902	733,345	598,611	769,081	75,577	156,456	674,188	925,537
අඔකැලේ	1,345,000	1,577,030	927,696	1,226,928	235,304	245,840	1,163,000	1,472,768
රත්මලාගාර	632,175	719,747	602,264	623,137	39,929	54,590	642,193	677,727
වල්පිට	85,768	112,995	56,705	54,420	15,731	21,054	72,436	75,474
මාකඳුර	400,000	505,614	462,088	518,889	41,863	44,149	503,951	563,038
මාදුරුඔය	513,017	477,030	300,496	487,338	115,613	134,565	416,109	621,903
දුන්කන්නාව	19,940	17,013	28,426	28,956	6,460	4,536	34,886	33,492
මිද්දෙණිය	-	-	1,910	101	-	-	1,910	101
ඵකතුව	4,856,530	5,453,700	4,010,272	4,869,234	613,413	752,699	4,623,685	5,621,933

2009 වර්ෂයේදී ගෙඩි මිලියන 5.6 ක් වූ මූළු ඵලදාව 2010 වර්ෂයේදී ගෙඩි මිලියන 4.6 ක් දක්වා ගෙඩි මිලියන 1.0 කින් එනම් 17 % කින් පහත බැස තිබුණි. කාලගුණික විපර්යාස ඊට හේතු වූ බව සභාපතිවරයා විසින් දන්වා තිබුණි.

(ආ) අක්කරයක ඵලදාව හා ගසක වාර්ෂික සාමානා ඵලදාව

ජාත සම්පත් / පර්යේෂණ මධාඃස්ථානය	ඵල දරණ වගාව සහිත භූමි පුමාණය (අක්කර)	එල දරණ ගස් සංබහාව	වැටූණු පොල් (ගෙඩි)	මූඵ වාර්ෂික අස්වැන්න (ගෙඩි)	ගසක වාර්ෂික සාමාතා අස්වැන්න (ගෙඩි)	අක්කරයකට ඵලදාව (ගෙඩි)	වල්ලකට ගෙඩි (ගසක වාර්ෂික සාමානෳ අස්වැන්න) /12 මසකට	වැටුණු පොල් පුතිශතය %
බණ්ඩිරිප්පුව	207	11,490	30,605	643,986	56	3,111	5	5
පල්ලම	432	8,653	52,331	471,026	54	1,090	5	11
පොත්තුකුලම	170.5	9,562	75,577	674,188	70	3,954	6	11
අඔකැලේ	318.6	17,749	235,304	1,163,000	66	3,650	6	20
රත්මලාගාර	243.5	12,526	39,929	642,193	51	2,637	4	6
වල්පිට	32	1,357	15,731	72,436	53	2,264	4	22
මාකඳුර	132	5,030	41,863	503,951	100	3,818	8	8
මාදුරුඔය	147.4	6,853	115,613	416,109	61	2,823	5	28
දුන්කන්නාව	20	767	6,460	34,886	45	1,744	4	18
මිද්දෙණිය	45.5	125	-	1,910	15	42	1	-
ඵකතුව	1,748.5	74,112	613,413	4,623,685				

- මාකඳුර, පොත්තුකුලම, අඹකැලේ හා මාදුරුඔය යන වතුවල හැර අනෙකුත් වතුවල ගසක වාර්ෂික සාමානෳ අස්වැන්න ගෙඩ් 60 කට වඩා අඩුවෙන් පැවතුනි.
- (ii) අක්කරයක සාමාන‍ය පොල් ඵලදාව ගෙඩි 4500 ක් පමණ විය යුතු වුවත් පල්ලම හා දුන්කත්නාව යන වතුවල ඵලදාව ගෙඩි 2000කට වඩා අඩු වූ අතර රත්මලාගාර, වල්පිට හා මාදුරුඔය වතුවල අක්කරයක ඵලදාව ගෙඩි 3000 ටත් වඩා අඩුවෙන් පැවතුනි.
- (iii) පහත සඳහන් වතුවල වැටුණු පොල් පතිශතය ඉතා ඉහල අගයක් ගෙන තිබූ බැවින් ඵලදාව නෙලීම නිසි කලට සිදුවී නොමැති බව නිරීක්ෂණය විය.

<u>ජාන සම්පත් / පර්යේෂණ</u> මධාස්ථා <u>නය</u>	<u>වැටුණු පොල් පුතිශතය</u> <u>%</u>
මාදුරුඔය	28
වල්පිට	22
අඔකැලේ	20
දුන්කන්නාව	18

2.4 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

 (අ) අනිවාර්ය සේවා කාලය සේවය නොකළ විදේශ ශිෂාත්වලාභීන් 08 දෙනෙකුගෙන් මණ්ඩලයට අයවිය යුතු රු. මිලියන 18 කට අධික මුදලක් අදාළ නිලධාරීන්ගෙන් හෝ ඇපකරුවන්ගෙන් අයකර ගැනීමට මෙම වාර්තාවේ දින දක්වා අපොහොසත් වී තිබුණි.

(ආ) <u>පොහොර මිලදී ගැනීම හා පොහොර යෙදීමේ අකාර්යක්ෂමතා</u>

මණ්ඩලයට අයත් ජාන සම්පත් මධාස්ථාන 04 ක් සහ පර්යේෂණ මධාස්ථාන 06 කට අයත් අක්කර 1772 ක පුමාණයක ඵල දරණ පොල් ගස් 74,722 කට 2010 වර්ෂයට යෙදීමට අවශා පොහොර කි.ගුෑ.275,000 ක් විගණන දිනය වන 2010 ඔක්තෝබර් 15 වන විටත් මිලදී ගැනීමට නොහැකි වී තිබුණි.

මේ පිළිබඳව වැඩිදුර පරික්ෂාවේදී පහත කරුණු නිරික්ෂණය විය.

(i) ලංසු ලේඛන පරීක්ෂා කරන අවස්ථාවේ සිට ලංසු පුදානය කරන අවස්ථාව දක්වා පුසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ සංගුහයේ 4.2.3 අනුව (රු. මිලියන 05 ත් රු.මිලියන 25 ත් අතර පුසම්පාදනයන් සඳහා) ඉඩ දී ඇති සාධාරණ කාලය සති 10 ක් වුවත් මණ්ඩලය මේ සඳහා සති 25 ක් පමණ කාලයක් ගෙන තිබුණි.

දෙපාර්තමේන්තු පුසම්පාදන කමිටුව පත්කිරීමේදී ඇති වූ පුමාදය මෙයට හේතුව වශයෙන් සභාපතිවරයා විසින් දන්වා තිබුණි.

- (ii) මණ්ඩලය 2008 වර්පයේදී පොහොර මිලදී ගැනීමට පුමාද වූ නිසා එම වර්ෂයේ පොහොර යෙදීමට අපොහොසත් වූ අතර 2010 වර්පයේදී ද එම හේතුව නිසාම පොහොර යෙදීම නිසි පරිදි කළ නොහැකි වී තිබුණි.
- (iii) එසේ වූවත් මණ්ඩලයේ ගබඩාවල 2010 ජනවාරි 01 දිනට 2010 වර්ෂයට අවශා පොහොර පුමාණය ඉක්මවූ රු. මිලියන 13 ක් වටිනා පොහොර කි.ගු. 334,747 ක් තිබුණි.

ජාන සම්පත් මධාස්ථානය/	පවත්තා පොල් ගස් සංඛෳාව		2010.12.31 දිතට පොහොර යෙදූ ගස් ගණත		පොහොර යෙදීමේ පුතිශතය %	
පර්යේෂණ මධාාස්ථානය						
	ඵල දරණ	පැළ ගස්	ඵල දරණ	පැළ ගස්	ඵල දරණ	පැළ ගස්
	ගස්		ගස්		ගස්	
බණ්ඩ්රිප්පුව	11,500	1,943	10,560	1,943	91	100
පල්ලම	9,117	5,752	3,021	5,697	63	99
පොත්තුකුලම	10,393	1,035	7,517	-	72	00
අඔකැලේ	17,148	2,064	8,243	1,505	48	73
රත්මලාගාර	12,387	590	5,986	302	48	51
වල්පිට	1,357	480	600	480	44	100
මාකඳුර	5,200	-	3,563	-	69	-
මාදුරුඔය	6,853	946	6,853	347	100	37
දුන්කන්නාව	767	527	-	460	00	87
මිද්දෙනිය	-	2,926	-	2,926	-	100
	74,722	16,263	46,343	13,660	62	84

මණ්ඩලය 2010 වර්ෂයේදී පොහොර යෙදීමේ කාර්යසාධනය පහත පරිදි විය.

- (iv) මණ්ඩලය නඩත්තු කරනු ලබන පොල් ගස් 74722 කින් පොල් ගස් 46343 කට පමණක් පොහොර යොදා තිබූ අතර එය පුතිශතයක් වශයෙන් 62% ක් විය.
- (v) සමස්ථයක් වශයෙන් 62% කට පොහොර යොදා ඇතත් අඹකැලේ, රත්මලාගාර හා වල්පිට වතුවල පොහොර යෙදීමේ ප්‍රතිශතය පිළිවෙලින් 48% ක් හා 44% ක් විය.
- (vi) දුන්කන්නාව පර්යේෂණ මධාස්ථානයේ පවතින ඵලදරන පොල් ගස් 767 න් කිසිදු පොල් ගසකට 2010 වර්ෂයේදී පොහොර යොදා නොතිබුණි.

2.5 <u>සංයුක්ත සැලැස්ම</u>

2008-2012 වර්ෂ සඳහා පිළියෙල කර තිබූ සංයුක්ත සැලැස්ම 2003 ජූනි 02 දිනැති රාජෳ වෳාපාර වකුලේබ අංක 12 අනුව වකීය පදනමකට යාවත්කාලීන කර නොතිබුණි. 2011 ජනවාරි 21 දින 2011-2012 සඳහා වකීය සැලැස්මක් ඉදිරිපත් කර තිබූ නමුත් එහි 2011-2012 ට අදාළ ආදායම් හා වියදම් පිළිබද පුරෝකථනයන් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

2.6 <u>මාතව සම්පත් කළමතාකරණය</u>

මණ්ඩලයේ මෙහෙයුම් කියාකාරකම් සඳහා අදාළ වන තනතුරු 121 ක් සමාලෝවිත වර්ෂය වන විටත් පුරප්පාඩුව පැවතුණි.

2.7 <u>අයවැය පාලනය</u>

සමාලෝචිත වර්ෂයේ තථා ආදායම් හා වියදම්, අයවැය ලේඛනයේ වූ ආදායම් හා වියදම් ශීර්ෂයන්ට අනුකුලව වර්ගීකරණය කර නොතිබූ බැවින් ආදායම් හා වියදම් පිළිබදව විගුහයක් කළ නොහැකි විය. මේ පිළිබදව පසුගිය විගණන වාර්තා වලින් ද පෙන්වා දෙනු ලැබ තිබුණි. මේ අනුව, අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස යොදා ගෙන නොතිබූ බව නිරීක්ෂණය විය.

3. <u>පද්ධති හා පාලන</u>

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු මණ්ඩලයේ සභාපතිවරයාගේ අවධානයට වරින්වර යොමු කරන ලදී. පහත සදහන් පාලන ක්ෂේතුයන් සම්බන්ධයෙන් විශේෂ අවධානය යොමු කල යුතු වේ.

- (අ) ගිණුම්කරණය
- (ආ) පර්යේෂණ
- (ඇ) වතු කළමනාකරණය
- (ඇ) මානව සම්පත් කළමනාකරණය
- (ඉ) විදේශ ශිෂාත්වලාභීන්ගේ සේවා බැඳූම්කර කාලය
- (ඊ) ආයෝජනයන්
- (උ) පොහොර මිලදී ගැනීම හා භාවිතය